

Finland

Handlingsplaner för minimiinkomst

En studie av nationella handlingsplaner

Sampo Ruoppila
Sara Lamminmäki
Net Effect Ltd.

Friskrivningsklausul Den här rapporten återspeglar författarnas åsikter och dessa överensstämmer inte nödvändigtvis med varken EU-kommissionens eller medlemsstaternas åsikter. Rapportens ursprungsspråk är engelska.

April 2009

On behalf of the
European Commission
DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Översikt av handlingsplaner för minimiinkomst i Finland.....	4
2.1 Översikt av det finska socialskyddssystemet inklusive socialbidrag som en handlingsplan för minimiinkomst.....	4
2.2 Villkor för rätt till socialbidrag.....	8
2.3 Villkor för rätt till socialbidrag.....	8
2.4 Administrering av socialbidrag i Finland	11
2.5 Översikt över socialskyddsutgifter och socialbidragstagare i Finland.	12
3. Utvärdering av täckning, antagande, tillräcklighet och effektivitet för handlingsplaner för minimiinkomst.....	16
3.1 Översikt över utvecklingen sedan 1991	16
3.2 Utvärderingar.....	20
3.3 Ytterligare utvecklingstrender (Reform av det finska socialbidragssystemet)	21
4. Koppling mellan handlingsplaner för minimiinkomst och de övriga två pelarna i en aktiv inkluderingsstrategi.....	24
4.1 Stöd till minimiinkomsttagare vad gäller anställning och utbildningsprogram	24
4.2 Stöd till MI-handlingsplaner med hänsyn till åtkomst av kvalitetstjänster.....	25

1. Sammanfattning

I det finska systemet utgör socialbidrag en sista utväg för inkomstsäkerhet. Kommuner betalar ut behovsprövat socialbidrag när inkomsten och resurserna för en individ eller en familj inte räcker till för att täcka dagliga kostnader. Kommunen och staten står för likvärdiga delar av det grundläggande socialbidraget. Socialbidraget betalas ut till hushåll utöver övriga förmåner och ekonomiska transfereringar, varför vi också belyser dess inbördes förhållande till andra former av sociala bidrag. Den senaste statistiken är från 2007, då socialbidrag utbetalades till i genomsnitt 104 000 hushåll per månad. Antalet hushåll och personer som erhållit socialbidrag har minskat sedan mitten av 1990-talet.

Den finska socialpolitiken, inklusive inkomsttransfereringar, har genomgått strukturella förändringar sedan början av 1990-talet då Finland genomgick en hård ekonomisk lågkonjunktur. I linje med västeuropeiska tendenser har fokus flyttats från universella till behovsprövade åtgärder i syfte att framhålla vikten av individuellt ansvarstagande. Den stadiga ekonomiska tillväxt som startade 1994 har gynnat de flesta finländare. Förmånerna har varit högst för individer med betydande kapitalinkomster, men även lönerna har utvecklats i positiv riktning. Däremot har den ojämlika inkomstfördelningen ökat markant p.g.a. utvecklingar i båda ändar av skalan. Situationen för låginkomsttagare har försämrats både relativt och absolut sedan i början av 1990-talet, i första hand p.g.a. nedskärningar i socialbidrag och senare p.g.a. en blygsam utveckling av inkomsttransfereringar i jämförelse med löner. Följaktligen har förmånsnivån förvärrats gradvis med tiden. Detta leder i sin tur till att förmånernas tillräcklighet ifrågasätts. Ett annat problem är det begränsade upptagandet av socialbidrag p.g.a. byråkrati. De fattigaste hushållen har därför svårt att tillgodogöra sig den här förmånen. Socialbidraget är emellertid ett relativt effektivt medel för att bekämpa fattigdom.

Aktiv sysselsättningspolitik och socialpolitik har ytterligare integrerats i Finland under de senaste 10 åren. Integrering av MI-tagare på arbetsmarknaden samt andra arbetslösa individer stöds av olika sysselsättnings- och utbildningsprogram, varav vissa inkluderar personlig service.

2. Översikt av handlingsplaner för minimiinkomst i Finland

2.1 Översikt av det finska socialskyddssystemet inklusive socialbidrag som en handlingsplan för minimiinkomst

Översikten fokuserar på socialbidrag som minimiinkomst i Finland och dess inbördes förhållande till andra former av sociala bidrag. Den här kortfattade översikten ger också en allmän introduktion till det finska socialskyddssystemet. OBS: informationen sammanfattas i tabellen i Bilaga 3.

Enligt Finlands konstitution gäller följande:

- alla som inte har åtkomst till de medel som krävs för ett värdigt liv har rätt till nödvändig försörjning och vård;
- alla garanteras rätten till en grundläggande inkomstsäkerhet i händelse av arbetslöshet, sjukdom eller oförmåga och vid hög ålder samt vid födsel av barn eller förlust av en familjeförsörjare;
- offentliga myndigheter ska garantera tillräckliga social- och hälsojänster och gynna en frisk befolkning;
- offentliga myndigheter ska stödja familjer och andra som ansvarar för vård av barn för att de ska kunna garantera barnens välbefinnande och personliga utveckling;
- offentliga myndigheter ska främja människors rätt till boende och deras möjlighet att ordna med eget boende.

Byggstenarna i det finska socialskyddssystemet

Socialskyddet består av bostadsbaserade och anställningsbaserade förmåner. Alla personer som är permanent bosatta i Finland har rätt till sjukvård och socialtjänster. De har dessutom rätt till pension, sjukförsäkring och föräldra- och familjeförmåner. Det finns även bostadsbidrag. Socialförsäkringsinstitutionen (KELA) administrerar och betalar ut förmåner som täcks av socialskyddssystemet. Anställda finländare har rätt till arbetslöshetsersättning och inkomstrelaterad pension. De är också försäkrade mot olyckor på arbetsplatsen och yrkesskador. Det nationella pensionssystemet garanterar inkomst för de pensionärer som inte får någon annan pension. Socialbidraget utgör en sista utväg för inkomstsäkerhet och betalas ut av de lokala myndigheterna.¹

Det allmänna socialbidraget i Finland kallas för levnadsbidrag (toimeentulotuki). Det finns dessutom ett "förebyggande" bidrag (ehkäisevä toimeentulotuki), vilket omfattar bidrag som förebygger ett långsiktigt beroende, som t.ex. för familjer i kris och för utbildning och rehabilitering o.s.v. Den här förmånsformen är avsedd att i undantagsfall täcka enstaka eller brådskande utbetalningar. Betalningen sköts av lokala tjänstemän inom socialtjänsten. Finland har ett system för extra bidrag som betalas ut utöver det ordinarie socialbidraget. Extra bidrag omfattar exceptionella läkarkostnader, samt begravningskostnader och andra nödvändiga utgifter.

¹ Mot en reform av socialbidraget: skapar möjligheter. Reform av socialbidraget – SATA. Helsinki 2008. 7pp. Ministry of Social Affairs and Health's brochures 2008:3eng

Det finska arbetsmarknadsstödet (työmarkkinatuki) och bidraget för barnomsorg i hemmet (kotihoivontuki) är i viss mån behovsprövat, men är inte avsett att bekämpa fattigdom, och det faller inte inom ramen för sista utvägsförmåner. De som får dessa förmåner har också rätt till bostadsbidrag, vilket de normalt får som en extra förmån. Det finns tre olika bostadsbidrag, inklusive separata förmåner för pensionärer och studenter. Ett allmänt bostadsbidrag (yleinen asumistuki) är tillgängligt för andra låginkomsttagande hushåll med begränsade tillgångar. Den allmänna boendekostnaden är 80 procent av skillnaden mellan hyran och det så kallade "avdragsgilla beloppet". Det avdragsgilla beloppet fastställs beroende på familjetyp och geografisk placering och ökar ungefär linjärt med bruttoinkomsten. Den övre hyresgränsen beror på bostadens storlek, antalet boende och bostadens byggnadsår.²

Inkomstsäkerhet som en form av social trygghet

En central aspekt av välfärd och socialvård är att tillhandahålla stöd till personer i utsatta situationer. En av det finska socialsäkerhetssystemets målsättningar är att garantera att människor har tillräcklig grundläggande säkerhet i livets alla skeden. Det finska socialsäkerhetssystemet består av inkomstsäkerhet, tillhandahållande av ekonomiskt stöd, och social- och sjukvård. Målsättningen med den lagstadgade socialförsäkringen i Finland är att skydda människors inkomst med hänsyn till olika situationer: barnafödande, hög ålder, oförmåga att arbeta, sjukdom, arbetslöshet och i händelse av ekonomisk förlust p.g.a. förlust av en familjeförsörjare. Socialförsäkringsinkomstsäkerhet inkluderar sjukförsäkring, arbetslöshetsförsäkring, olycksfallsförsäkring och pensionsförsäkring.

Socialförsäkringsförmåner indelas i Finland i två kategorier: inkomstrelaterade förmåner och minimiförmåner. Socialbidrag räknas som en sista utvägsförmån för individer och familjer som inte har någon annan inkomst.

Stöd och förmåner

Det finska socialskyddssystemet inkluderar olika former av ekonomiskt stöd och förmåner som är utformade för att garantera att alla har lika möjligheter till arbete och samhällstjänster i allmänhet:

- **Barn och föräldraskap**

Mödravårdsbidrag, fadervårdsbidrag och föräldravårdsbidrag kompenserar förlorad inkomst med hänsyn till födsel och uppfostran av barn. Följaktligen kan föräldrar välja att få barnomsorgsbidrag eller bidrag för vård av barn i hemmet som ett alternativ till att använda sig av kommunala barnomsorgstjänster. Ett särskilt vårdbidrag, eller ett grundläggande vårdbidrag, betalas ut till föräldrar för vård av sjukt eller handikappat barn.

Mödrar till nyfödda spädbarn får ett mödravårdsbidrag. Barnbidrag betalas för barn till dess att de är 17 år gamla. Underhållsbidrag betalas för barn vars ena förälder inte kan eller undviker att betala underhållsbidrag.

- **Militärtjänst**

Värnpliktsbidrag betalas till personer som gör militärtjänst eller alternativ civil tjänst. Syftet är att kompensera inkomstförlust som uppstått under militärtjänstgöringen. Detta kan utbetalas i form av bostadsbidrag, betalning av räntor på studielån, ett

² Kuivalainen, Susan 2004. A Comparative Study on Last Resort Social Assistance Schemes in Six European Countries. Stakes Research Report 146. Helsinki.

grundläggande bidrag för beroende personer, bostadsbidrag och ett särskilt bidrag för beroende personer och underhåll för förmånstagarens barn.

Det finns även särskilda förmåner som betalas ut till handikappade krigsveteraner och stridslinjeveteraner från kriget 1939-1945.

- **Boende**

Hushåll med små inkomster har rätt till ett bostadsbidrag, eller ett bostadsbidrag för pensionärer för hyresrätt eller bostadsrätt. Bostadsbidraget kan även betalas ut som ett ekonomiskt stödbidrag till studenter eller värnpliktiga.

- **Arbetslöshet**

Arbetslösa arbetssökande har rätt till ett grundläggande dagligt bidrag och arbetslöshetsbidrag. Det första bidraget betalas ut som ett fast dagsbelopp eller ett inkomstrelaterat dagligt bidrag. Arbetslöshetsbidraget betalas ut till arbetslösa arbetssökande som inte uppfyller anställningskravet eller som fått grundläggande bidrag under maximal period. Personer födda före 1950 och som är långtidsarbetslösa har rätt till arbetslöshetspension, som betalas ut med hänsyn till inkomstrelaterad och nationell pension.

- **Sjukdom och rehabilitering**

Alla personer som är bosatta i Finland omfattas av sjukförsäkringen. Denna betalas ut som sjukdomsförmån, återbetalning av medicinkostnader, resekostnader med hänsyn till behandlingsbesök, privata sjukvårdskostnader, privata tandvårdskostnader, återbetalning av undersökningskostnader och behandling som ordinerats av läkare.

Handikappsbidrag betalas ut till långtidssjuka eller handikappade personer för att de ska kunna leva ett normalt liv, arbeta eller studera. Personer som genomgår rehabilitering kan få ett rehabiliteringsbidrag, antingen från en pensionsförsäkringsinstitution eller en socialförsäkringsinstitution. Behandlingskostnader och inkomstförlust p.g.a. arbetsolyckor eller yrkesskador betalas ut till anställda och jordbrukare i form av ett dagligt bidrag, handikappspension, handikappsformån, begravningsbidrag och överlevnadspension.

- **Pensioner**

Människor bosatta i Finland garanteras en lagstadgad inkomstrelaterad tjänstepension, eller statlig pension i brist på, eller vid minimal, tjänstepension. Ålderspensionen består av en tjänstepension och en statlig pensionsförmån. Handikappspensionen kompenserar för förlorad inkomst p.g.a. långvarig oförmåga att arbeta. Arbetslöshetspensionen gör det möjligt för äldre långtidsarbetslösa personer att gå i pension.

- **Stridslinjeveteraner**

Stridslinjeveteraner har rätt till extra förmåner för rehabilitering och tandvård.

- **Särskilda grupper**

I Finland finns åtgärder för socialbidrag i form av pensionssäkerhet, olycksfallsförsäkring o.s.v. för särskilda yrkesgrupper: idrottare, egenföretagare, jordbrukare och bidragsmottagare.

- **Socialbidrag**

Socialbidrag utgör en sista utväg för inkomstsäkerhet. Kommuner betalar ut behovsprövat socialbidrag när inkomsten och resurserna för en individ eller en familj inte räcker till för att täcka dagliga kostnader.

Det finns tre former av socialbidrag:

- grundläggande socialbidrag (så kallat levnadsbidrag) för att täcka allmänna kostnader,
- extra socialbidrag, för att täcka extrakostnader, som t.ex. daghems kostnader och
- förebyggande socialbidrag.

- **Social utlåning**

Kommuner beviljar sociallån för att göra det möjligt för sökande att ordna upp sin privatekonomi, bryta skuldmönster, ordna med bostad, genomgå rehabilitering eller hitta arbete, ordna upp säkerhetsrelaterade boendefrågor eller för att övervinna ett särskilt problem.³

Socialbidrag i Finland

Avsikten med socialbidrag är ett kortsiktigt ekonomiskt stöd för att garantera existensmedel när en person inte kan leva på sina egna inkomster, företagande eller annan inkomst eller egendom. Ansökan om socialbidrag görs skriftligen. Eftersom alla ansvarar för sitt eget uppehälle enligt bästa förmåga, måste hänsyn först tas till andra möjliga förmåner eller inkomstkällor innan socialbidrag kan beviljas. Socialarbetare eller socialvårdsarbetare arbetar med att hitta en lösning på inkomstproblemen och hjälpa den arbetslöse att hitta ett arbete.

Syfte med socialbidrag

Enligt den finska socialbidragslagen (Laki toimeentulotuesta 1412/1997), är syftet med socialbidrag att fungera som en sista utväg och att garantera inkomst för individer och familjer, samt att främja självständighet (1§). Men enligt socialdepartementets riktlinjer (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 1998, 2001 och 2003), bär alla ett ansvar för att försörja sig själva och sina familjer enligt egen förmåga, och syftet med levnadsbidraget är att gynna denna förmåga. Dessutom är syftet med socialbidrag att skapa möjligheter till att delta i samhället. Syftet är således inte bara att garantera existensmedel på miniminivå, utan snarare att garantera en rimlig inkomstnivå, som gör det möjligt att leva ett värdigt liv. Syftet med det särskilda förebyggande bidraget är att gynna en persons och hans/hennes familjs självständighet och säkerhet.

Ändringarna som vidtogs i april 2001 (Laki ehkäisevästä toimeentulosta 923/2000) har medfört ett ökat fokus på förebyggande bidrag och syftar även till att förhindra socialt utanförskap och ett långsiktigt bidragsberoende (13§). Lagen av 1998 ändrade inte syftet med socialbidraget, men reformen syftade till att minska det växande antalet bidragstagande, för att minska offentliga utgifter och för att främja integrering av bidragstagarna på arbetsmarknaden.⁴

³ Socialdepartementet på Internet: http://www.stm.fi/en/income_security

⁴ Kuivalainen, Susan 2004. A Comparative Study on Last Resort Social Assistance Schemes in Six European Countries. Stakes Research Report 146. Helsinki.

2.2 Villkor för rätt till socialbidrag

Krav på nationell tillhörighet och vistelseort

I Finland beviljas socialbidrag utan hänsyn till nationalitet. Asylsökande och flyktingar har rätt till socialbidrag. Under sin vistelse på flyktingförläggningen får flyktingar och asylsökande emellertid ett lägre bidragsbelopp (Valtioneuvoston päätös pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 1607/1998).

Finland har under det senaste årtiondet rört sig mot en handlingsplan där asylsökande täcks separat under perioden för beaktande av flykting- eller asylstatus och/eller under det första året i det nya landet. Den ekonomiska utsattheten för dessa grupper är markant större i jämförelse med andra grupper - i de flesta fall är utbildningsnivån lägre, arbetsmarknadsstatusen svagare och de har sällan rätt till ett försäkringsbaserat socialskydd. Därför betalar regeringen ut extra belopp till kommunerna för att täcka kostnaderna för flyktingstöd under de första tre åren i det nya landet.

Minimiålder

Det finns inga villkor med hänsyn till minimiålder. Studenter har normalt inte rätt till socialbidrag eftersom de kan ansöka om studielån och bidrag, och först och främst eftersom deras föräldrar har försörjningsplikt. Trots att föräldrarnas försörjningsplikt upphör när barnen fyller 18, tar man hänsyn till föräldrarnas möjligheter att försörja barn som studerar till dess att de fyller 21. Syftet med den lägre bidragsnivån är att uppmuntra unga människor att hitta en aktiv roll i samhället. Extra villkor har införts för arbetslöshetsbidragstagare under 25 års ålder. 1996 och 1997 infördes arbetsmarknadsstöd för unga människor under 25 på villkor att de deltog i aktiveringsåtgärder.

Varaktighet

Socialbidraget har en obegränsad varaktighet vilket innebär att man har rätt till det så länge man uppfyller gällande krav.

2.3 Villkor för rätt till socialbidrag

Behovsprövning är en administrativ och teknisk metod som avser att målstyra förmåner till familjer med låg inkomst. Stödbeloppet fastställs genom reglerna för beviljande av stöd.

Förmånsnivåer

Enligt socialbidragslagen (1412/1997) är det grundläggande stödet kopplat till utvecklingen av statligt pensionsindex (§9). Standardbelopp fastställs varje år och fungerar som en riktlinje för kommunerna. Alla kommuner tillämpar samma belopp. De behovsstandarder som täcks av bidraget beskrivs utförligt. De består av grundläggande dagliga levnadskostnader i standardbelopp – nödvändiga grundläggande behov som kan orsaka allvarlig skada om de inte uppfylls.

Boendekostnader behandlas separat i socialbidraget. Socialbidragstagare har 7 procent eget ansvar för boendekostnader. Extra bidrag beviljas för ytterligare behov, som t.ex. kostnader för resor till och från arbetet och sjukvård, baserat på faktiska kostnader.

Ersättnings- och resursenhet

Ersättningsenheten är sökande, make/maka och underhållsberättigade barn. Vad gäller resursenheten är rätten individuell, men den faktiska resursenheten är större. Rätten till socialbidrag är inte individuellt betingad; istället är den subsidiär och beroende av möjligheten att

erhålla stöd från familjemedlemmarna. Rätten till socialbidrag existerar bara om den totala inkomsten för alla medlemmar i resursenheten är otillräcklig och understiger den definierade miniminivån. Otillräcklig inkomst utvärderas genom inkomst- och tillgångsprövning. I allmänhet har en familj rätt till stöd när familjens resurser understiger de beaktade utgifterna. Syftet med resursprövning är att garantera att bidragen betalas ut till befolkningens fattigaste grupper.

Tillgångsprövning är relativt sträng i Finland (i jämförelse med övriga europeiska länder). Man tar hänsyn till allt kapital och tillgångar utöver bostad, personliga tillhörigheter och arbetsutrustning. Små kontantbelopp tar man inte hänsyn till. Enligt finsk lag bortses man från vissa inkomster om familjen bedöms kunna bli mer självförsörjande tack vare dessa. 20 procent av inkomsterna upp till € 150 per månad och hushåll bortses från. Inkomst relaterad till utbildning och rehabilitering bortses också från för att gynna kundens förmåga till självförsörjning.

Vissa sociala förmåner räknas inte som inkomst, som t.ex. mödravårdsbidrag. Sedan i början av 1994 har barnbidraget räknats i sin helhet, men samtidigt började man tillämpa en personlig kvot för barn. De förmåner som man bortses från betalas ut för särskilda ändamål och dessa livsnödvändiga behov täcks inte av det allmänna stödet.

Villkor med hänsyn till arbetstillgänglighet

Rätten till socialbidrag är i princip inte längre villkorlös: för friska bidragstagare i arbetsför ålder krävs att vissa villkor med hänsyn till arbete uppfylls för att de ska få rätt till bidrag. I Finland har socialbidragstagare sedan 2001 varit tvungna att skriva in sig på arbetsförmedlingen eller att aktivt söka arbete (vilket är relativt sent i jämförelse med andra europeiska länder). Arbetsprogram introducerades också under 2001 (Lagen om rehabiliterande arbetsverksamhet, Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001). Kommunerna ansvarar för att tillhandahålla aktiveringsåtgärder.⁵ (För mer information om aktiveringsåtgärder, se kapitel 4.)

Underlag för beviljande av socialbidrag 2009

Beloppet beräknas genom att lägga ihop sökandens eller familjens tillgängliga inkomst och egendom och från denna summa dra av kostnader för mat och andra dagliga levnadskostnader (så kallade "basbelopp") samt övriga kostnader som beräknas för stödet. Om inkomsten understiger de bidragsberättigande kostnaderna, har sökanden rätt till att få socialbidrag. Socialbidragsbeloppet beror på familjens storlek och barnens ålder.⁶ För basbelopp, se bild 1 (nästa sida).

Basbeloppet för socialbidrag täcker:

- Kostnader för mat.
- Kläder (inköp, tvätt och vård).
- Kostnader för hårvård.
- Personlig hygien.
- Ej ordinerade läkemedel och små kostnader för läkemedelsförråd, medicin som ordinerats för andra ändamål än sjukdom.
- Kommunal transport, t.ex. i Helsingforsområdet.
- TV-licens, tidningsprenumeration, telefonräkning.
- Små kostnader för hobby och fritidsintressen.
- Internetkostnader.

⁵ Kuivalainen, Susan 2004. A Comparative Study on Last Resort Social Assistance Schemes in Six European Countries. Stakes Research Report 146. Helsinki.

⁶ Helsingfors Socialförvaltning 2009. Villkor för beviljande av socialbidrag.

Utöver basbeloppet kan socialbidrag också beviljas för följande basutgifter:

Rimliga boendekostnader (hyra, separata kostnader för vatten, värme, underhåll och bolåneräntor).

- Rimliga kostnader för elektricitet, gas och hemförsäkring.
- Godkända avgifter för allmän sjukvård och medicin som ordinerats av en allmänläkare.
- Vid behov av glasögon kan dessa köpas i en butik med vilken ett motsvarande avtal finns.
- Daghemsavgifter vid uppvisande av kvitto.
- Nödvändiga flyttkostnader.
- Begravningskostnader enligt avtal med socialförvaltningen.
- Nödvändiga kostnader för resor till och från arbetet och andra arbetsrelaterade kostnader.

Tabell 1. Grundläggande socialbidragsbelopp 01.01.2009

	Fullt basbelopp Eur/månad	Basbelopp reducerat med	
		20 % Eur/månad	40 % Eur/månad
Enpersonshushåll eller ensamstående föräldrar	417,45	333,96	250,47
Personer över 18 år	354,83	283,86	212,9
Personer över 18 som bor med föräldrarna	304,74	243,79	182,84
10-17 år			
Barn 1	292,22		
Barn 2	271,34		
Barn 3 och ytterligare barn	250,47		
0-9 år			
Barn 1	262,99		
Barn 2	242,12		
Barn 3 och ytterligare barn	221,25		

Extra eller förebyggande socialbidrag kan beviljas enligt särskilda villkor för kostnader med koppling till exceptionella omständigheter. Särskilda bidrag kan bli aktuella med hänsyn till svårigheter som orsakats av långsiktig låg inkomst, arbetslöshet eller sjukdom. Även deltagande i aktiva arbetsmarknadsåtgärder, rehabilitering o.s.v. beviljas [ofta] genom socialbidrag på särskilda villkor.

Reducerat basbelopp

Om bidragssökanden har tackat nej till ett erbjudet arbete eller annan arbetsmarknadsåtgärd utan rimliga skäl, kan basbeloppet reduceras med 20 %. Om sökanden upprepade gånger tackar nej till jobb och arbetsmarknadsåtgärder, kan basbeloppet reduceras med totalt 40 %. Det reducerade basbeloppet gäller under en period på högst två månader åt gången. Om basbeloppet minskas, ska socialarbetaren och kunden alltid göra upp en plan tillsammans för att bestämma hur kunden skulle kunna förbättra sina möjligheter till anställning och underhåll.

Så påverkas socialbidraget av inkomst och egendom

Sökandens och hans eller hennes familjemedlemmars tillgängliga nettoinkomst och egendom som inte är nödvändig för kontinuerligt underhåll beaktas. Egen bostad, möbler och arbetsutrustning betraktas exempelvis som nödvändiga tillgångar, medan besparingar,

obligationer och bilar kan räknas som kapitalvinst med vilken sökanden kan bekosta sitt uppehälle. För att uppmuntra kunderna att arbeta, tar man inte hänsyn till minst 20 % och högst 150 euro av familjens intjänade inkomst vid beviljande av socialbidrag. **Lön, företagsinkomst och informell vård är exempel på intjänad inkomst.**⁷

Se Bilaga 1 för exempel på beräkning av socialbidrag.

Krav på återbetalning av utbetalat socialbidrag

Socialbidraget kan, helt eller delvis, krävas tillbaka i något av följande fall:

- Om socialbidraget har betalats ut i förskott, i väntan på ett beslut om någon annan förmån (t.ex. pension, a-kassa, underhållsbidrag eller barnbidrag, bostadsbidrag, studielån, stödbidrag o.s.v.).
- Socialbidragstagaren har en inkomst, kapitalvinst, egendom eller rätt till underhåll som inte var till hans eller hennes förfogande vid tidpunkten då beslutet om socialbidraget utfärdades.
- Bidragstagaren försummar sitt försörjningsansvar för sin egen eller för sin familjs räkning.

Ansökan om socialbidrag görs vid det lokala socialtjänstkontoret. Svenskspråkiga kontor tillhandahåller tjänster till personer som har svenska som modersmål. Det finns även tjänster på andra språk, i synnerhet i större, invandrartäta områden. Det finns även ett kontor för hemlösa personer. Ansökan om socialbidrag görs skriftligen.

Handläggningstiden är normalt 1-2 veckor (sju arbetsdagar). Det slutgiltiga beslutet om socialbidrag, tillsammans med de dokument som bifogades ansökan, skickas till kunden med post. Beviljat bidragsbelopp betalas till kundens bankkonto. Nästan alla finska invånare har ett bankkonto. Hyran beräknas som en del av socialbidraget och betalas för det mesta direkt till hyresvärdens konto.

2.4 Administrering av socialbidrag i Finland

Lagen om socialbidrag (1412/1997) trädde i kraft 1998. I syfte att förbättra effektiviteten i socialbidragssystemet har lagen ändrats flera gånger efter det att den trädde i kraft för att öka kommunernas användning av förebyggande socialbidrag, förkorta väntetiderna och förstärka behovsprövningen i samband med bidragsbeviljande. Socialbidragets struktur och finansiering reviderades i början av 2006. Ansvar för grundläggande socialbidrag överfördes från regeringen till kommunala social- och sjukvårdsmyndigheter.

Kommunen och staten står för likvärdiga delar av det grundläggande socialbidraget. Ändringen påverkade inte kriterierna för beviljande av socialbidrag och inte heller bidragsbeloppet, trots att man hoppades skapa mer enhetliga processer för bidragsbeviljande.⁸

⁷ Helsingfors Socialförvaltning 2009. Villkor för beviljande av socialbidrag.

⁸ Kuivalainen, Susan 2004. A Comparative Study on Last Resort Social Assistance Schemes in Six European Countries. Stakes Research Report 146. Helsinki.

Finlands regering har för avsikt att genomföra en reform av socialskyddssystemet under 2009, vilket även inkluderar åtgärder med hänsyn till socialbidraget. Reformen bearbetas av den så kallade SATA-kommittén (se kapitel 3). Kommittén ska utreda möjligheterna att överföra hanteringen av den beräknade delen av socialbidraget till socialförsäkringsinstitutionen (KELA).⁹

2.5 Översikt över socialskyddsutgifter och socialbidragstagare i Finland.

Totala utgifter för socialskydd uppgick till 45,3 miljarder EUR år 2007 (preliminära uppgifter).¹⁰

Socialbidrag 0,9 %
 Kommunala sjukvårdstjänster 17 %
 Inkomstrelaterad pension 35,3 %
 Statlig pension 6,2 %
 Värnpliktsolyckor, arbetsolyckor och motorförsäkring 2,2 %
 Sjukförsäkring 6,9 %
 Kommunala socialtjänster 14,8 %
 Barnbidrag 3,1 %
 Bostadsbidrag 1,0 %
 Arbetslöshetsersättning 5,9 %
 Övrigt 6,7 %

Socialbidragstagare under 2007

Tillgänglig statistik täcker information fram till 2007. Då beviljades socialbidrag till 217,842 hushåll och 342,492 individer. I jämförelse med 2006 noterades en minskning med 4 procent vad gäller både de hushåll (3,9 %) och individer (4,4 %) som beviljades socialbidrag. Sammanlagt fick 6,5 procent av den finska befolkningen socialbidrag.

Socialbidraget består av grundläggande socialbidrag, förebyggande socialbidrag och bidrag som betalas ut till personer som deltar i rehabiliterande arbetsmarknadsåtgärder. Sedan 2006 är socialbidraget uppbyggt av ett basbelopp och en tilläggförmån.

År 2007 fick sammanlagt 231,562 hushåll grundläggande socialbidrag, och av dessa fick 202,183 hushåll basbeloppet och 84,931 tilläggförmånen. Förebyggande socialbidrag beviljades till 19,603 hushåll. Inom programmet för rehabiliterande arbetsmarknadsåtgärder utbetalades ett premiebelopp eller ett resebidrag eller båda till 5 648 hushåll. I jämförelse med föregående år ökade det antal hushåll som beviljades rehabiliterande arbetsmarknadsåtgärder med ungefär en fjärdedel.

Bland de som beviljades socialbidrag ökade antalet bidragstagare endast i gruppen 60-64 år i jämförelse med föregående år. Den här åldersgruppen står emellertid endast för 2,9 procent av alla socialbidragstagare. I övriga åldersgrupper minskade antalet bidragstagare. En positiv nyhet var att det minskade mest i åldersgruppen 20-24 år, med cirka 10 procent. En analys av vuxna bidragstagare (indelade i åldersgrupper om tio år) visar att det största antalet bidragstagare återfanns i åldersgruppen 20-29 år (21,4 %) i både absolut och relativ utsträckning.

⁹ Social protection reform: The work of the SATA Committee. Ministry of Social Affairs and Health. http://www.stm.fi/en/publications/publication/_julkaisu/1057207#en

¹⁰ Mot en reform av socialbidraget: skapar möjligheter. Reform av socialbidraget – SATA. Helsinki 2008. 7pp. Ministry of Social Affairs and Health's brochures 2008:3eng

Statistiken visar att 70,7 procent av de hushåll som fick socialbidrag var enpersonshushåll. En annan analys efter typ av hushåll visar att minskningen av antalet familjer med två föräldrar med barn låg över genomsnittet. Socialbidrag utbetalades till 23,3 procent av alla hushåll med ensamstående föräldrar i landet. Den här fördelningen har följt en avtagande trend sedan 2002. Beräknat efter socioekonomisk status för de personer som ansöker om socialbidrag, är ungefär ett av tre hushåll arbetarhushåll. Antalet hushåll som fick socialbidrag ökade endast bland pensionärer (3,6 %).¹¹

Under 2007 erhöll hushållen basbeloppet för socialbidraget under i genomsnitt 5,8 månader, tilläggsförmånen i 2,6 månader, förebyggande socialbidrag i 1,7 månader och rehabiliterande arbetsmarknadsåtgärder i 4,5 månader. I genomsnitt fick totalt 104 117 hushåll per månad socialbidrag. Siffran var som högst i juni och som lägst i december.

De hushåll som beviljades bidrag under en kortare period, d.v.s. under högst tre månader, stod för 41 procent av alla bidragstagande hushåll. Trots att det totala antalet bidragstagande hushåll minskade, ökade det antal hushåll som fick bidrag under en längre tid med 3 % i jämförelse med föregående år. Antalet hushåll som fick grundläggande socialbidrag på lång sikt stod för en större andel i tätortsområden (28,7 %) än på landsbygden (17,9 %).

Tvärsnittsdata för inkomstkällor och huvudsaklig ekonomisk aktivitet samlas in för november månad från alla kommuner som använder datorprogram vid datainsamling. De vanligaste inkomstkällorna under november månad var bostadsbidrag och grundläggande arbetslöshetsersättning (arbetsmarknadsstöd/grundläggande arbetslöshetsbidrag). Av de hushåll som fick bidrag under november hade två av tre bostadsbidrag, cirka 40 procent arbetsmarknadsstöd/grundläggande arbetslöshetsbidrag, mindre än 20 procent familjebidrag och 15 procent pension som inkomstkälla. Totalt 8,2 procent av den aktiva befolkningen i åldrarna 15-74 bland de hushåll som fick socialbidrag i november var arbetslösa, jämfört med 62,6 procent av den totala aktiva befolkningen (enligt arbetsmarknadsstatistik). Andelen arbetslösa bland den aktiva befolkningen (andel arbetslösa i arbetsstyrkan) var 6,8 procent för hela landet, jämfört med 86,4 procent bland socialbidragstagarna. Mottagare av handikappspension och kroniskt sjuka uppgick till 12,4 procent av samtliga socialbidragstagare, vilket motsvarade en ökning med en procent jämfört med föregående år.¹²

Socialbidragsomkostnader

Antalet hushåll och personer som erhåller socialbidrag har sjunkit sedan mitten av 1990-talet då sysselsättningen började återhämta sig efter den hårda ekonomiska lågkonjunkturen i Finland i början av 1990-talet (bild1). Den globala ekonomiska utvecklingen, förändringarna i socialpolitiken och hur allt faller på plats, diskuteras i kapitel 3.

¹¹ Toimeentulotuki 2007 - Utkomststöd 2007 - Social Assistance 2007. Statistical Summary 37/2008. Official Statistics of Finland. Social Protection 2008. STAKES.

¹² Toimeentulotuki 2007 - Utkomststöd 2007 - Social Assistance 2007. Statistical Summary 37/2008. Official Statistics of Finland. Social Protection 2008. STAKES.

Bild 1. Hushåll och personer som erhöll socialbidrag 1990-2007

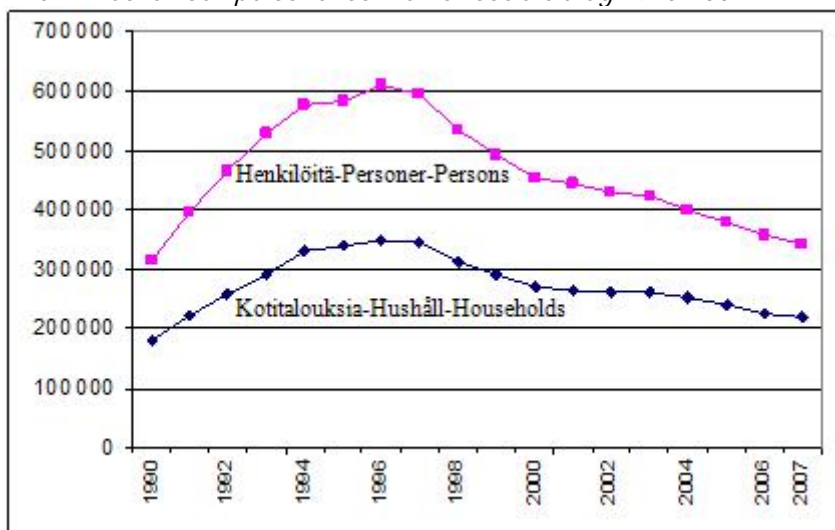
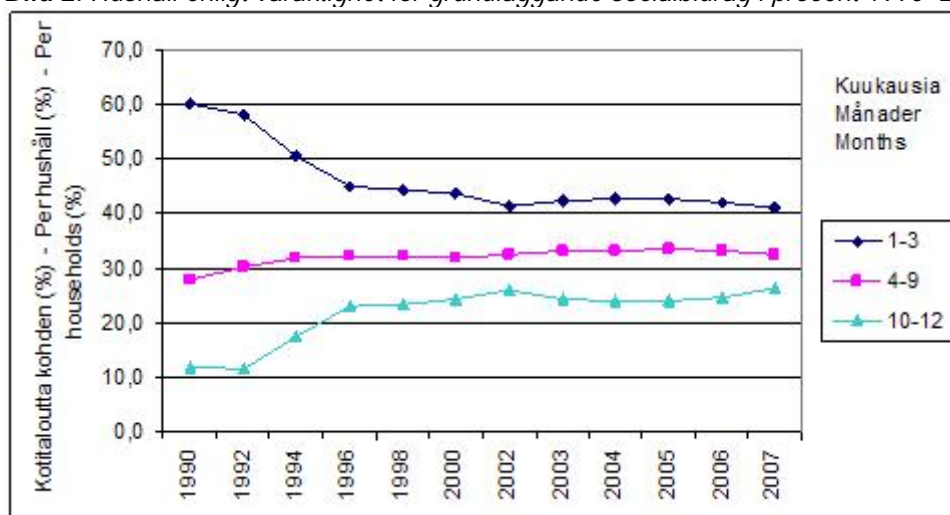

Bild 2. Hushåll enligt varaktighet för grundläggande socialbidrag i procent 1990-2007

I kontrast till ett minskat antal bidragstagare har bruttoomkostnaderna för socialbidrag, oaktat årliga svängningar, förblivit relativt oförändrade under 2000-talet. År 2007 uppgick bruttoomkostnaderna för socialbidrag till 476,1 miljoner euro. Det var en uppgång med 7 procent jämfört med föregående år. Uppgifter om bruttoomkostnader har hämtats från preliminär statistik för socialbidrag som tillhandahåller sammanlagda kommunala uppgifter. Efter åren 2005/2006 genomfördes ändringar i proceduren för insamling av uppgifter om bruttoomkostnader för socialbidrag (jfr kvalitetsrapport om socialbidrag). Följaktligen är det svårt att göra korrekta jämförelser med den statistik som samlades in före 2006.

I genomsnitt betalades 2 156 euro ut i grundläggande socialbidrag per hushåll under året. Det grundläggande socialbidraget per månad uppgick i genomsnitt till 373 euro per hushåll och 238 euro per individ. I genomsnitt betalades 463 euro ut i förebyggande socialbidrag per hushåll under året. I förhållande till 2007 års prisnivå ökade det genomsnittliga grundläggande socialbidraget till hushåll med 10,2 procent och förebyggande socialbidrag med 4,6 procent jämfört med föregående år. Inom ramen för programmet för rehabiliterande

arbetsmarknadsåtgärder fick hushållen i genomsnitt 345 euro i premiebelopp och 268 euro i resebidrag under året.¹³ (För ett exempel på beräkning av socialbidrag, se bilaga 1.)

¹³ Toimeentulotuki 2007 - Utkomststöd 2007 - Social Assistance 2007. Statistical Summary 37/2008. Official Statistics of Finland. Social Protection 2008. STAKES.

3. Utvärdering av täckning, antagande, tillräcklighet och effektivitet för handlingsplaner för minimiinkomst

3.1 Översikt över utvecklingen sedan 1991

Den finska socialpolitiken, inklusive inkomsttransfereringar, har genomgått en strukturell förändring sedan början av 1990-talet. I linje med västeuropeiska tendenser har fokus flyttats från universella till behovsprövade åtgärder i syfte att framhålla vikten av individuell ansvarstagande.

De mest dramatiska förändringarna ägde rum efter en omfattande ekonomisk lågkonjunktur mellan 1991-93, som var en chock för Finland efter högkonjunkturen i slutet av 1980-talet. Finlands BNP sjönk med över 10 % (1991-93) och den tidigare så höga sysselsättningsgraden ersattes med arbetslöshet. Arbetslösheten steg från 3 % år 1990 till 17 % under 1994. Huvudorsaken till lågkonjunkturen var den minskade konkurrenskraftigheten inom den finska ekonomin och följaktligen en låg lönsamhet för finska företag. Regeringen, arbetstagarföreningar och fackföreningar försökte att förbättra lönsamheten genom en nedskärning i lönerna under 1992 och 1993. Under tiden devalverades den finska valutan *markka* gentemot större valutor (USD och tyska mark), vilket gynnade exportindustrier och slutligen fick ekonomin på fötter igen år 1994. Industrin genomgick emellertid en snabb ekonomisk omstrukturering (mot high-tech, ökad specialisering och kvalificerad arbetskraft, samt även tjänster) och i och med att produktionsnivån under 1996 återhämtade sig till nivån före lågkonjunkturen, uppnåddes inte samma sysselsättningsnivå förrän år 2007.¹⁴ Bild 1 (föregående kapitel) om utvecklingen av mängden socialbidragstagare återspeglar den här långsamma återhämtningen av sysselsättningen.

Den stadiga ekonomiska tillväxt som startade 1994 har gynnat de flesta finländare. Lönerna för permanent anställda har utvecklats i positiv riktning. I de flesta yrken har den faktiska inkomsten förbättrats. Mellan 2000 och 2008 steg den genomsnittliga nivån för *arbetarlöner* med 36 procent.¹⁵ Skatt på arbetarlöner som höjdes under den ekonomiska lågkonjunkturen (för att finansiera ökade statliga utgifter) har sänkts flera gånger sedan 1996, vilket ytterligare gynnat köpkraften.

Välgången har emellertid inte fördelats rättvist. Sedan mitten på 1990-talet har inkomstklyftorna ökat markant, främst p.g.a. utvecklingar i båda ändar av löneskalan.¹⁶

Även om majoriteten gynnats, har inkomstillväxten koncentrerats till de övre löneklasserna, i synnerhet vad gäller kapitalinkomster.¹⁷ Den finska dubbla inkomstskattereformen¹⁸, som ägde rum 1993, separerade skattesatserna mellan arbets- och kapitalinkomster. Reformen medförde att arbetsinkomsterna fortsatte att beskattas enligt en progressiv skala, medan en fast skattesats

¹⁴ Kiander, J. (2007) Kannustaminen hyvinvointivaltiossa ja tuloerojen kehitys (Ekonomiskt stöd i välfärdsstaten och utveckling av inkomstskillnader), i: Saari, J. and Yeung, A-B. (eds.) Oikeudenmukaisuus hyvinvointivaltiossa, pp. 155-180. Helsingfors: Gaudeamus.

¹⁵ Statistics Finland database (PX-Web –tietokannat: Ansiotasoindeksi 2000), checked January 23rd 2009.

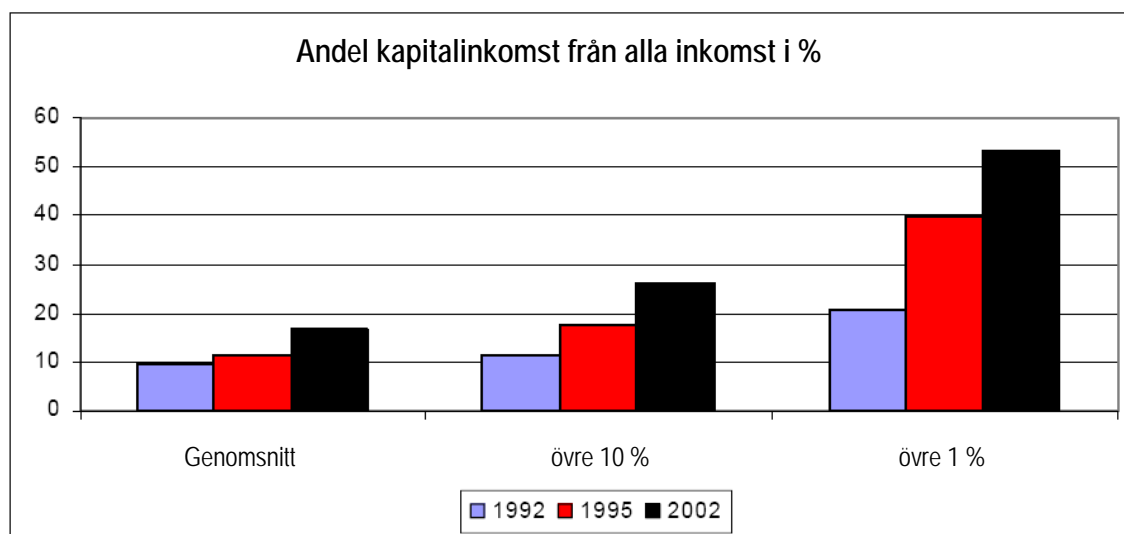
¹⁶ Kiander (2007).

¹⁷ Törmälehto, Veli-Matti (2005) Rikkaat rikastuivat – entä köyhät? (De rika blev rikare – de fattiga då?), Hyvinvointikatsaus 1/2005.

¹⁸ Den dubbla skattereformen följde exemplet i de övriga nordiska länderna där liknande reformer ägde rum efter 1987. Den ansågs även nödvändig inom ramen för internationell skattekonkurrens.

infördes för kapitalinkomsterna från 1993. För individer med hög kapitalinkomst medförde reformen en omfattande och viktig minskning av marginalsattesatsen för kapitalinkomst och skapade en sporre för förändring av arbetsinkomster till en mildare kapitalinkomstskatt. Den relativa andelen kapitalinkomst har växt markant bland de rikaste finländarna (se bild 3). Följaktligen har de globala sattesatserna minskat, och beskattningen har haft en mindre utjämnande effekt på inkomsterna än tidigare.

Bild 3: Andel kapitalinkomst från samtliga inkomster i Finland efter inkomstgrupper, 1992-2002. Källa: Riihelä, M., R. Sullström and M. Tuomala (2005) Trends in top income shares in Finland, Government Institute for Economic Research, Discussion Paper 371.

I skalans nedre del har situationen för låginkomsttagare försämrats både relativt och absolut sedan början av 1990-talet. I första hand p.g.a. nedskärningar i socialbidrag och senare p.g.a. en blygsam utveckling av inkomsttransfereringar i jämförelse med löner. Akademiker talar till och med om en ny regim sedan lågkonjunkturen, som de har kallat för "riskpolitik", baserad på "bristfördelning".¹⁹ Detta fenomen står i kontrast till ökade inkomsttransfereringar och ökade allmänna socialtjänster som var grundläggande byggstenar i "välfärdspolitik" under 1970- och 1980-talet.

Den ekonomiska krisen och den snabbt utvecklade arbetslösheten ledde snart till en kris i den offentliga ekonomin, inklusive en snabb ökning av det statliga underskottet, vilket följaktligen ledde till statlig skuld. I syfte att minska statliga utgifter eller åtminstone bromsa utvecklingen av dessa, minskades de flesta sociala förmåner. Nedskärningarna var betydande under 1990-talet. I stort sett alla bidragstagare drabbades av besparingsåtgärderna: sjuka, arbetslösa, pensionärer, barnfamiljer, unga och fattiga. De sociala förmånerna eller skatteförmånerna för alla dessa grupper försvagades mellan 1991 och 1997. De rena nedskärningarna stoppades år 1997, men inga betydande ökningarna genomfördes av bidragsnivåerna mellan 1998 och 2006. Följaktligen förvärrades bidragsnivån gradvis med tiden (tabell 2 och 3).

Då Finland övervunnit den akuta ekonomiska krisen var det argument som användes för ytterligare nedskärningar av de sociala förmånerna (i kombination med nedskärning av inkomstskatter) att öka sysselsättningsstöden. "Stödfällan", d.v.s. en bristande motivation att

¹⁹ Harrikari, T. and Satka, M. (2006) A New Regime of Governing Childhood? Finland as an Example. Social Work and Society, <http://www.socwork.net/2006/series/transition/harikarisatka>

börja arbeta p.g.a. förlust av goda sociala förmåner, diskuterades mycket under den senaste halvan av 1990-talet. Empiriska arbeten validerar inte de (politiska) ideerna att detta var vanligt eller att det skulle ha haft mycket att göra med sysselsättningen. Detta utgjorde trots allt en betydande del i den politiska debatten.²⁰

Tabell 2 och 3 belyser utvecklingen av förmånsnivåerna. Delar av förmånerna är bundna till ett index som garanterar en utveckling av dessa gentemot inflation. Sådana förmåner omfattar grundläggande arbetslöshetsstöd och arbetsmarknadsstöd, statlig pension och grundläggande socialbidrag (det så kallade levnadsbidraget). Förmåner som inte är indexskyddade inkluderar allmänt bostadsbidrag, underhållsbidrag för barn, studiebidrag samt föräldrapenning eller dagsminimibeloppet vid sjukfrånvaro. Det här innebär att utan ökning kommer köpkraften för dessa förmåner att sjunka på årsbasis. Den differentierade utvecklingen av sociala förmåner i jämförelse med konsumentpriserna presenteras i tabell 2. En helt annan fråga är utvecklingen i jämförelse med den allmänna inkomstutvecklingen som presenteras i tabell 3. Den visar hur utvecklingen av de flesta förmåner har hamnat på efterkälken i jämförelse med inkomstutvecklingen i Finland. (Förmånsnivån är sällan bunden till utvecklingen av arbetsinkomst. I Finland utgör t.ex. utvecklingen av anställningspensioner ett undantag).

Tabell 2. Utvecklingen av sociala förmåner i jämförelse med utvecklingen av konsumentpriser. Januari 2009 i jämförelse med utvecklingen sedan 1994 och 2000. Källa: Jutta-model, the Social Insurance Institution of Finland (Kela), cited by Moisio.²¹

Förmån	Förändring (%)	
	Sedan 1994	Sedan 2000
Arbetsmarknadsstöd/a-kassa	+0,6	+3,3
Underhållsbidrag för det första barnet	-20,0	-7,9
Bidrag för universitetsstudenter	-13,5	-4,7
Lägsta dagersättning under sjukfrånvaro	+24,7	+80,7
Stöd för en ensamstående mamma för vård av ett barn	-37,6	-4,9
Full statlig pension (1 per hushåll)	+7,2	+8,2
Socialbidrag: levnadsbidrag (1 per hushåll)	-4,2	-0,9

Tabell 3. Utvecklingen av sociala förmåner i jämförelse med utvecklingen av inkomstnivån. Januari 2009 i jämförelse med utvecklingen sedan 1994 och 2000. Källa: Jutta-model, the Social Insurance Institution of Finland (Kela), cited by Moisio.

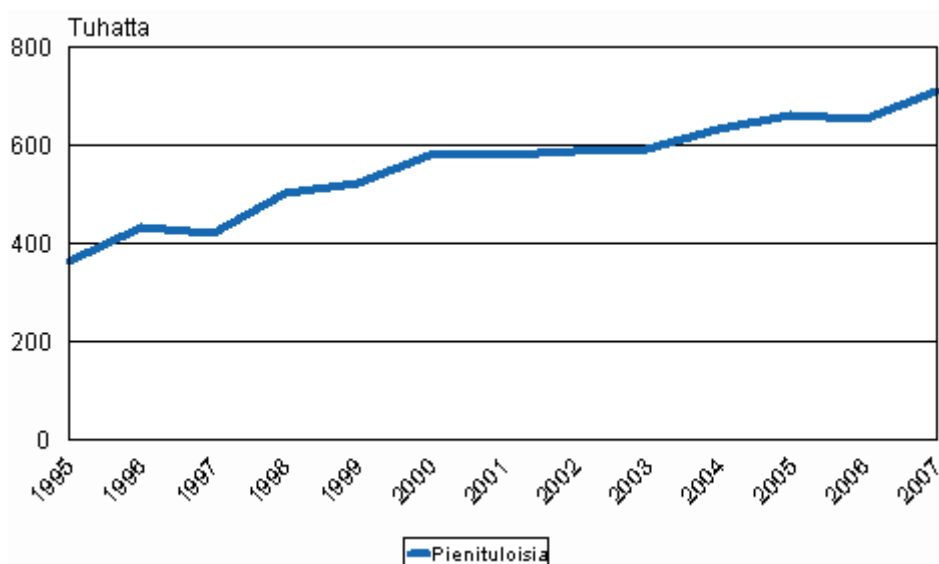
Förmån	Förändring (%)	
	Sedan 1994	Sedan 2000
Arbetsmarknadsstöd/a-kassa	-24,6	-12,4
Underhållsbidrag för det första barnet	-40,0	-22,0
Bidrag för universitetsstudenter	-35,1	-19,2
Lägsta dagersättning under sjukfrånvaro	-6,5	+53,1
Stöd för en ensamstående mamma för vård av ett barn	-53,2	-19,4
Full statlig pension (1 per hushåll)	-19,6	-8,3
Socialbidrag: levnadsbidrag (1 per hushåll)	-28,2	-16,0
Konsumentprisindex jämfört med inkomster	-25,0	-15,2

²⁰ Kiander (2007).

²¹ Moisio, P. (2009) Vähimmäisturva ja köyhyysraja Suomessa (Minimum social security and poverty level in Finland), a Memorandum for the SATA Committee, January 2009.

Till följd av ovannämnda utvecklingar sedan mitten av 1990-talet har a) inkomsterna och köpkraften förbättrats för de flesta finländare, b) "rika har blivit rikare" eftersom inkomsterna för dem som har stora kapitalinkomster har växt särskilt snabbt, och c) ställningen för de hushåll vars inkomster är beroende av sociala transfereringar har försvagats, eftersom förmånsnivån halkat efter den globala inkomstutvecklingen. (Ytterligare analyser visar att dessa nivåer även efterlämnat en lägre sysselsättningsinkomstnivå, vilket ökat stimulansen att söka arbete.) Följaktligen har antalet fattiga (definierat i euro, med utgångspunkt från medelinkomsten) stigit snabbare än låginkomsttagarnas löner, d.v.s. den relativa fattigdomen har ökat. Bild 4 visar hur den statistiska andelen låginkomsttagare har ökat under årens lopp. Den senaste tillgängliga statistiken är från 2007. Redan då uppgick antalet låginkomsttagare till 708,000 personer, vilket motsvarade 13,6 procent av befolkningen.

Bild 4: Antalet låginkomsttagare mellan 1995 och 2007. Källa: Statistics Finland (Tulonjakotilasto 2007).

I finsk terminologi kallas de som lever under fattigdomsgränsen normalt för "låginkomsttagare" eller "de som riskerar att drabbas av fattigdom", istället för att helt enkelt kalla dem "fattiga". Definitionen av antalet fattiga följer emellertid Eurostats bestämmelser; d.v.s. andelen individer som bor i hushåll där den totala utjämnade hushållsinkomsten understiger 60 % av den statliga medelinkomsten, efter sociala transfereringar. Fattigdomsgraden för enpersonshushåll var € 13 000 i Finland år 2007. Betydelsen av bidragsinkomster är obestridliga: i genomsnitt 83 % av den disponibla inkomsten för personer som lever under fattigdomsgränsen bestod av inkomsttransfereringar (d.v.s. olika typer av bidrag). Bland resten av befolkningen uppgick denna andel till 32 %.²²

Den största enskilda gruppen låginkomsttagare var pensionärer, som uppgick till nästan 200 000 eller 28 % av gruppen. Men av alla pensionärer i Finland räknades endast 17 procent som låginkomsttagare under 2007. Däremot har andelen 65+ år som bor ensamma snabbt växt bland den låginkomsttagande befolkningen. Vad gäller socioekonomisk ställning, löper arbetslösa störst

²² Statistics Finland: Income distribution statistics 2007, released January 19th 2009. http://www.stat.fi/til/tjt/2007/01/tjt_2007_01_2009-01-19_tie_001_fi.html

risk att drabbas av fattigdom. Nästan hälften av de arbetslösa (48 %) var också låginkomsttagare under 2007. En viktig faktor bakom den finska fattigdomen är långsiktig arbetslöshet. Ju längre arbetslöshetsperioden är (över 500 dagar), desto mer sjunker den arbetslöses inkomster från a-kassa (ofta relativt hög) till arbetsmarknadsstöd (relativt lågt). En oroande siffra är den växande andelen barn som bor i låginkomsttagande hushåll. Andelen fattiga barn var 14 % år 2007. Andelen låginkomsttagare i olika åldersgrupper presenteras i tabell 2.

Tabell 2: Andelen låginkomsttagare efter ålder, 1995 och mellan 2000-07. Källa: Statistics Finland (Tulonjakotilasto 2007).

År	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	Antal låginkomsttagare 2007
Alla åldersgrupper	7,2	11,3	11,5	12,2	12,8	12,5	13,6	708 400
-15	4	12	12	12	11	12	14	134 900
16-24	19	21	24	27	26	23	26	148 100
25-49	6	10	10	10	11	11	11	182 100
50-64	5	8	7	8	9	9	10	106 700
65-74	5	8	7	9	12	11	11	50 900
75-	10	14	15	18	19	18	22	85 700
Barn under 18 år	4,7	11,7	12,2	12,1	11,5	12,3	13,9	151 700
Låginkomsttagare i tusental	362	576	591	629	661	652	708	
Fattigdomsgrad, € per konsumtionsenhet ²³ (OECD) i 2007 års valutavärde	9 593	10 889	11 822	12 353	12 816	12 776	13 077	

3.2 Utvärderingar

Den allmänna täckningen av MI-handlingsplaner anses inte vara ett stort problem i Finland; i stort sett hela den vuxna befolkningen täcks av en typ av handlingsplan för minimiinkomst (se kapitel 2). Forskare är emellertid kritiska till det begränsade upptagandet av socialbidrag, som räknas som en sista utvägsförmån i det finska systemet. Det begränsade upptagandet är betydande. Baserat på uppgifter som samlades in år 2005 kom man fram till att endast hälften av de berättigade medborgarna får socialbidrag. Detta kan delvis förklaras av medborgarnas ovilja att söka socialbidrag (p.g.a. stigmatisering eller andra skäl) och genomgå byråkratiska processer (istället för att klara sig själva), men en annan betydande orsak är systemets komplexitet. Det verkar som om människor ofta inte känner till att de har rätt till bidraget. Kostnadseffekten ("besparingarna") för samhället uppgick till mellan € 76 M och € 443 M år 2005. Den senare siffran skulle innebära en fördubbling av socialbidragskostnaderna. Det begränsade antalet sökande har också en betydande effekt på hushållen, eftersom de berättigade hushållen kan definieras som fattiga och socialbidrag är en relativt effektiv åtgärd för att bekämpa fattigdom. Det begränsade antalet sökande är vanligast bland de unga (under 25 år), bland personer som bor på

²³ Konsumtionsenhet (OECD): Konsumtionsenhetens storlek som motsvaras av hushållsenheten anges som den sammanlagda summan av dess medlemmar. Enligt internationella rekommendationer fastställs värdet för varje medlem i en hushållsenhet på följande sätt: första vuxna person på minst 18 år = 1.0, därefter följande vuxna personer på minst 18 år = 0.7, varje person under 18 = 0.5. Om alla personer i hushållsenheten är under 18, är vikten för den första medlemmen 1,0 och för efterföljande medlemmar 0,5.

små orter eller på landsbygden (förklaras av social stigma) och bland de som endast har en grundläggande utbildning (förklaras av systemets komplexitet).²⁴

En annan forskningsstudie föreslår att en orsak till det begränsade antalet sökande är att sökande inte får tillräcklig information om sina rättigheter till socialbidrag. Socialarbetarna ger också otillräcklig rådgivning under ansökningsprocessen. Enligt en ansvarig forskare är ett typiskt fall på en person som inte ansöker om socialbidrag en person med mentala problem, som inte har förmågan att hantera den byråkratiska processen utan hjälp.²⁵ Samma författare drar inom ramen för en annan forskningsstudie slutsatsen att liknande problem uppstår med andra sociala förmåner, eftersom socialarbetarna inte har tid att utvärdera behoven hos "ej standardmässiga" kunder.²⁶ Med hänsyn till socialbidragets ekonomiska betydelse antyder dessa resultat ett behov av ett förenklat socialbidragssystem.

Baserat på uppgifter i Luxembourg Income Study (2000), studerade Kuivalainen hur det finska socialbidragssystemet fungerade med hänsyn till bekämpning av fattigdom. Resultaten visar att inkomsterna hos de flesta hushåll som får socialbidrag låg över fattigdomsgränsen, även innan de beviljades stöd. I allmänhet har de fattigaste hushållen har därför svårt att tillgodoqöra sig den här förmånen. Socialbidraget är emellertid ett relativt effektivt medel för att bekämpa fattigdom. Det här är särskilt tydligt vad gäller de fattigaste hushållen. Resultaten visar att utan socialbidrag skulle fattigdomsgraden varit ungefär en och en halv procent högre än efter bidraget (år 2000). En analys av fattigdomsunderskottet gav också en positiv bild av socialbidragets fattigdomsbekämpande fördelar.²⁷

Frågan om tillräcklighet är lite knivigare. Trots att rätten till grundläggande inkomstsäkerhet som ska täcka "nödvändiga medel för ett värdigt liv" garanteras i konstitutionen (se kapitel 2), har tillräcklighetsnivån inte definierats officiellt. Många kommittéer har begrundat denna fråga sedan 1970-talet. Forskare har försökt utvärdera sådana konsumtionsnivåer. Definitionen av konsumtionsnivå (eller levnadsstandard), som den statliga inkomstsäkerheten ska täcka för olika hushåll, förblir dock i slutändan en politisk fråga. Det faktum att de flesta bidrag ligger långt efter inkomstutvecklingen ställer allvarliga frågor om deras tillräcklighet, samt om hur hela systemet fungerar, också med hänsyn till det stora antal medborgare som inte söker socialbidrag. Å ena sidan har det följt regeringens policy för ökade bidrag, men å andra sidan har det bidragit till en ökning av den relativa (men också absoluta) fattigdomen. Regeringen ska följa konstitutionen och avse att tillhandahålla "nödvändiga medel för ett värdigt liv" också för de personer som har svårt att hitta arbete.

3.3 Ytterligare utvecklingstrender (Reform av det finska socialbidragssystemet)

Den finska regeringen har påbörjat en reform av hela socialbidragssystemet. Syftet med reformen är att det alltid ska vara lönsamt att arbeta, att minska fattigdomen och att garantera en tillräcklig grundläggande inkomst i alla situationer. Ett annat syfte är att göra hela socialbidragssystemet enklare och tydligare. Reformen genomförs av den så kallade SATA-kommitten som består av

²⁴ Kuivalainen, S. (2007) Toimeentulotuen alikäytön laajuus ja merkitys (Extent and significance of limited take-up of social assistance), Yhteiskuntapolitiikka 72:1, 49-56.

²⁵ "Miljoonia euroja toimeentulotukea jää nostamatta", YLE uutiset 16.7.2008 http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2008/07/miljoonia_euroja_toimeentulotukea_jaa_nostamatta_309592.html

²⁶ Metteri, A-M. (2005) ..., Sosiaalivakuutus 4/05.

²⁷ Kuivalainen, S. (2004) Missä määrin toimeentulotuki poistaa köyhyttä? (To what extent does social assistance benefit remove poverty), Yhteiskuntapolitiikka, 69:6, 583-593.

representanter från relevanta administrativa sektorer, samt arbetsmarknadsorganisationer och tredje sektorn. Kommitténs arbete stöds av fyra underkommittéer. Reformen införs gradvis. De första lagförslagen presenterades för parlamentet under höstsessionen 2008, och ett förslag om de viktigaste punkterna i policyn publicerades i slutet av januari 2009. Kommittén ska skicka in ett förslag för hela reformen i slutet av 2009, efter ytterligare undersökning av uppgifter och kostnadsberäkning. Vid fastställande av prioritetsordning för förslag och tidsschema för implementering tar kommittén hänsyn till de begränsningar som utgörs av den offentliga ekonomins hållbara utveckling.

Grunden till och argumenten bakom reformen ligger i befolkningens åldrande som beräknas öka kostnaderna för socialskydd samt det faktum att befolkningen krymper, vilket förväntas leda till en minskning av nationalinkomsten. Nya krav definieras således för socialpolitik och socialskydd. Globaliseringen och arbetskraftens kunskapsnivå och pånyttfödelse utgör också ett av argumenten bakom reformen. Enligt SATA-kommittén är syftet med reformen av socialskyddet att bidra till en tillväxt av sysselsättningskvoten och stödja en snabbare åtkomst till arbetsmarknaden. En ökad effektivitet i den offentliga sektorn antas påverka villkoren för konkurrenskraftighet.

Enligt den reformerade socialpolitiken är syftet med socialskyddet att minska nackdelarna med ålder, sjukdom och handikapp så att människor kan behålla sin arbetsförmåga och oberoende livsstil så länge som möjligt. Istället för att koncentrera sig på försörjningsgaranti, avser reformen att skapa ett aktivt socialt skydd som inriktar sig på att uppmuntra människor att söka arbete, stanna kvar på arbetsplatsen och återvända till arbetsplatsen. Målet är att skapa effektiva sysselsättningstjänster och utbildning, fortbildning och rehabilitering.

Reformen av socialskyddet har följande syften:

- Stöd och rättvist socialskydd åt alla
- Minskad fattigdom är en viktig målsättning
- Tillräcklig grundsäkerhet i olika livssituationer
- Det ska alltid vara lönsamt och enkelt att ta ett jobb, utan onödig försvårande byråkrati.
- Nivån för grundläggande säkerhet ska vara så stabil att det inte krävs något permanent och kontinuerligt socialt stöd.
- Mot längre karriärer i arbetslivet
- Ett tydligare och förenklat system
- Det sociala skyddssystemet ska vara ekonomiskt hållbart²⁸

Sammanfattning av kommitténs förslag för reform av socialskyddet²⁹

Förslaget om en grundläggande policy inkluderar en utvärdering av socialskyddets tillräcklighet och förutsebara utmaningar. Förslagen täcker nästan hela socialskyddsområdet: grundskyddets tillräcklighet, socialskydd som stödjer aktiva alternativ och som syftar till att skapa längre arbetskarriärer, stöd och förenkling av socialskyddet.

Med hänsyn till det grundläggande skyddet har man talat om en garanterad pension som en modell för att förbättra inkomsten för personer med låga pensioner. Övriga frågor omfattar en förenkling av bostadsbidragssystemet, indexlänkning av grundläggande säkerhetsförmåner

²⁸ Mot en reform av socialbidraget: skapar möjligheter. Reform av socialbidraget – SATA. Helsinki 2008. 7pp. Ministry of Social Affairs and Health's brochures 2008:3eng.

²⁹ Reports of the Ministry of Social Affairs and Health 2009:10

(barnbidrag och bidrag för barnomsorg i hemmet), samt införande av en ny modell för regelbunden utvärdering av grundläggande säkerhetsförmåner med avseende på tillräcklighet. Kommittén ska ytterligare utreda möjligheterna att överföra hanteringen av den beräknade delen av socialbidraget till socialförsäkringsinstitutionen. Syftet med reformen av arbetslöshetsförsäkringsförmåner i policyn är att öka stabiliteten för arbetslöshetsförmåner och arbetslöshetsförsäkringsbidrag, samt förkorta arbetslöshetsperioderna genom en intensifierad arbetssökning och att skapa aktiva åtgärder som stödjer den.

De aktiva åtgärderna omfattar åtgärder som avser stärka kunskaperna och upprätthålla och återställa arbetsförmågan och funktionell kapacitet. Reformen av arbetslöshetsförsäkringen inbegriper flera förslag om åtgärder. Den inbegriper också ett förslag för att skapa ett permanent alternerande ledighetssystem. Med avsikt att förbättra de stöd som omfattas av socialskyddet, undersöker kommittén olika sätt att undanröja de hinder som existerar för personer med handikapp och begränsad arbetsförmåga. Vad gäller arbetsmarknadsstöd avser kommittén att avskaffa behovsprövning och övergå till att använda en modell med grundläggande skyddsförmån i arbetslöshetsförsäkringen.

Kommittén beräknar att tillväxtvillkoren för unga barn kan förbättras genom stöd av i synnerhet vård på ett tidigt stadium i livet. Man har också diskuterat samordning av olika kvoter av föräldrapenning och sätt att utveckla bidraget för vård av barn i hemmet. Enligt kommittén ska socialskyddet utvecklas så att det alltid ska vara lönsamt att arbeta och tjäna extra inkomst. Kommittén understryker betydelsen av åtgärder som uppmuntrar till att acceptera även korttidsanställningar. Man har också diskuterat åtgärder för att stödja den här målsättningen, som t.ex. fastställande av maximala handläggningstider för bidragsansökningar, införande av ett elektroniskt lönecertifikat och en förenkling av bearbetningen av ansökningar. Dessutom ska man utvärdera hur strukturen för socialskyddslagstiftningen ska omarbetas så att den bättre stödjer målsättningarna i en aktiv socialpolitik. Den policy som kommittén har tagit fram är mycket långsiktig och understryker åtgärder för korrigerande av den ekonomiska beroendekvoten. Detta måste intensifieras ytterligare för att garantera finansieringen av socialskyddet.

Reformen har kritiserats för att lägga tonvikten på motivation och aktivering och glömma bort de grundläggande behoven hos de mest utsatta grupperna: långtidsarbetslösa, handikappade eller gamla. En berömd politisk debattör och tillika professor i socialpolitik, J.P. Roos, hävdar i sin blogg i Finlands största dagstidning Helsingin Sanomat att huvudprincipen är "Arbete åt alla!" (vilket för honom påminner om Sovjetunionen).³⁰ Även bildandet av SATA-kommittén har kritiserats: forskare är inte lika representerade som fackföreningar och politiker. Man är rädd för att reformen av inkomstsäkerhet och socialt skydd inte implementeras samtidigt. Inkomstsäkerheten ligger nu mer i händerna på arbetarpartierna, och är inte längre kommitténs beslut, hävdar en expert på socialsakerhet, sociologiprofessor Asko Suikkanen.³¹

³⁰ Roos J.P. (2009) Blog writing: Sata-komitea ja perusturvauudistus (The SATA committee and social security reform) <http://blogit.hs.fi/politiikanvieraat/sata-komitea-ja-perusturvauudistus>

³¹ Finnish Broadcasting Company YLE 2009. Professori: Sata-komitean esitys ei riitä http://yle.fi/uutiset/talous_ ja_politiikka/2009/01/professori_sata-komitean_esitys_ei_riita_507990.html

4. Koppling mellan handlingsplaner för minimiinkomst och de övriga två pelarna i en aktiv inkluderingsstrategi

EU:s aktiva inkluderingsstrategi baseras på tre oskiljbara och kompletterande pelare: en garanterad tillräcklig minimiinkomst/lön; en policy som främjar integrering på arbetsmarknaden; och åtkomst till högkvalitativa socialtjänster. De två senare täcks också av det finska systemet.

4.1. Stöd till minimiinkomsttagare vad gäller anställning och utbildningsprogram

Aktiv sysselsättningspolitik och socialpolitik har ytterligare integrerats i Finland under de senaste 10 åren. De flesta åtgärder som implementeras som en del av aktiveringspolicyn beskrivs ovan i kapitel 2 om utvecklingen av socialbidrag.

Integrering av MI-tagare på arbetsmarknaden samt andra arbetslösa individer stöds av olika sysselsättnings- och utbildningsprogram, varav vissa inkluderar personlig service.

Flera arbetsskapande åtgärder har tillämpats, inklusive en som avser sänka den strukturella arbetslösheten (de som kallas "svåranställda"). *Arbetsförmedlingar* (39 aktiva center 2008), som upprättats för att förbättra sysselsättningstjänster för svåranställda, bildar ett tvärgående administrativt nätverk. Anställningskontor, kommunala socialtjänster och socialförsäkringsinstitutionen tillhandahåller särskilda tjänster på ett och samma ställe till långtidsarbetslösa och till personer som behöver multiprofessionellt stöd. Från början av 2006 förbättrades *arbetsmarknadsstödsverksamheten* så att betingandet av stöd ökar ju längre arbetslöshetsperioden är och den arbetslöse erbjuds allt fler tjänster. Samtidigt reformerades finansieringen av arbetsmarknadsstödet så att stödet under arbetslösheten nu delas lika mellan staten och kommunerna (det finansierades tidigare helt av staten), med målsättningen att skapa sysselsättningsstöd för kommunerna. Sedan 2004 beviljas "social enterprises" ett lönebidrag för anställning av handikappade personer, samt långtidsarbetslösa under en längre period än andra företag. I slutet av 2007 fanns 148 social enterprises, vilket var en fördubbling jämfört med föregående år. Dessa hade kring 750 anställda. Utvecklingen av *intervallarbetmarknaden* är ett sysselsättnings- och socialpolitiskt projekt vars syfte är att skapa sysselsättningsmöjligheter för individer som av olika skäl är svåra att placera på den öppna marknaden. Arbetsmöjligheter erbjuds främst av föreningar, utbildnings- och socialtjänststiftelser, verkstäder och andra organisationer, som t.ex. social enterprises. Dessa utvecklingsåtgärder finansieras både statligt och av ESF. Ovanstående åtgärder är allmänna åtgärder, som inte inriktar sig på någon särskild social grupp.

Dessutom finns det specifika åtgärder för att främja anställning av ungdomar, vilket betraktas som en viktig fråga med hänsyn till social integration. Tack vare en god ekonomisk utveckling har sysselsättningsgraden för 15-24-åringar ökat och arbetslösheten minskat, åtminstone fram till slutet av 2008. Regeringen har gynnat anställning av ungdomar genom en *social garanti för ungdomar* som lanserades 2005, och utbildningsadministrationens *utbildningsgaranti* har banat väg för vidareutbildning. Tidigt ingripande och förbättrad serviceprocess spelar en central roll för den sociala garantin. En särskild jobbsökarplan tas fram för varje arbetslös arbetssökande under 25 inom tre månader efter det att hon/han blivit arbetslös. Planen fastställer vilken typ av tjänst som ska erbjudas, den arbetslöse ungdomen får t.ex. gå en jobbsökarkurs, erbjudas en arbets- eller en utbildningsplats (utbildning eller yrkesutbildning), en arbetsplacering, lärlingsutbildning, förberedande arbetslivsutbildning eller ett starta eget-bidrag. Dessutom kan de erbjudas tjänster för utvärdering av arbetskapacitet eller hälsa. Under 2007 togs en individuell jobbsökarplan fram för omkring 82 procent av ungdomarna inom tre månader efter det att de blivit arbetslösa.

En annan grupp som skulle behöva förbättrade åtgärder, vilket kritiserats i en tidigare rapport, är invandrarbefolkningen, vars arbetslöshetsgrad var mer än dubbelt så hög som finländarnas (innan den ekonomiska krisen började).

4.2. Stöd till MI-handlingsplaner med hänsyn till åtkomst av kvalitetstjänster

Åtkomsten till kvalitetstjänster stöds av en likvärdig åtkomst till ett näst intill kostnadsfritt sjukvårdssystem och understödda barnomsorgskostnader i alla kommuner. Dessutom har den låginkomsttagande befolkningen rätt till att ansöka om socialhyresbostäder, som finns på stora orter.

Varken staten eller kommuner tillhandahåller stöd in natura (in-kind support), om detta avser "ej intjänad inkomst i form av mat, kläder eller logi som tillhandahålls eller tas emot eftersom det bekostas av någon annan". Socialbidrag och andra välfärdsförmåner förväntas täcka dessa kostnader. Ett antal icke-statliga organisationer tillhandahåller emellertid olika typer av stöd till förmån för de fattigaste och ofta redan socialt utslagna personer.

Bilaga 1: ett exempel på beräkning av socialbidrag

En familj ansöker om socialbidrag. Familjemedlemmarna består av en arbetslös pappa som får arbetsmarknadsstöd, en mamma som får mödravårdsbidrag, ett barn på 6 år och ett spädbarn på under ett år. Familjen får bostadsbidrag och familjebidrag.³²

Inkomst	EUR
Arbetsmarknadsstöd	563,47/månad
Mödravårdsbidrag	467,08/månad
Bostadsbidrag	459,01/månad
Familjebidrag	210,50/månad
Inkomst totalt	1.700,06/månad
Utgifter	
Basbelopp, pappa	354,83/månad
Mamma	254,83/månad
Första barnet	262,99/månad
Andra barnet	242,12/månad
Hyra (kvitto)	850,00/månad
Vattenkostnad (kvitto)	40,00/månad
Telefonräkning	90,00 (täcks av basbelopp)
Internetkostnad	35,00 (täcks av basbelopp)
Klädkostnad	85,00 täcks av basbelopp
Kommunala resor	41,60 täcks av basbelopp
Kostnader totalt	2.356,37/månad
Giltiga kostnader, totalt	2.104,77
Totalinkomstbelopp	- 1.700,06/månad
Socialbidrag	404,71 per månad

I det här fallet utbetalas € 404, 71 per månad i socialbidrag. Under den tid då socialbidrag beviljas, betalas även rimliga elräkningar, personlig läkarvård och mediciner som ordinerats av en läkare anställd av den offentliga hälso- och sjukvården.

³² Helsingfors Socialförvaltning 2009. Villkor för beviljande av socialbidrag.

Bilaga 2: De viktigaste webbplatserna och publicerad information om finska MI-handlingsplaner

Helsingfors Socialförvaltning 2009. Villkor för beviljande av socialbidrag 2009.

Socialdepartementet 2009. Socialdepartementets rapporter 2009:10

Socialdepartementet 2008. Towards a social protection reform: skapa möjligheter. Reform av socialbidraget – SATA. Helsinki 2008. 7 sidor. Ministry of Social Affairs and Health's brochures 2008:3eng

Socialdepartementet 2009. Social protection reform: The work of the SATA Committee.
http://www.stm.fi/en/publications/publication/_julkaisu/1057207#en

Socialdepartementet 2009. Inkomstsäkerhet.
http://www.stm.fi/en/income_security

Socialdepartementet 2007. Socialbidrag. Handbook for the Application of the Act on Social Assistance. 6th rev.ed., Helsinki, 2007. 150 pp. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health)

Social Insurance Institution of Finland KELA: A Guide to Benefits.
[http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/180808091909HS/\\$File/Pahkina_eng.pdf?openElement](http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/180808091909HS/$File/Pahkina_eng.pdf?openElement)

STAKES: Toimeentulotuki 2007 - Utkomststöd 2007 - Social Assistance 2007. Statistical Summary 37/2008. Official Statistics of Finland. Social Protection 2008. STAKES.

Bilaga 3. Handlingsplaner för socialbidrag som sista utväg i Finland

Last resort social protection schemes in Finland				
	Social assistance	Labour market subsidy	National pension	Conscripts allowance
Eligibility	Without regard to nationality, all persons residing in the country	Unemployed job seekers who enter the labour market for the first time or otherwise have no recent work. Long-term unemployed persons who have exhausted their 500-day eligibility for the basic or earnings-related Unemployment Allowance	Persons who are entitled only to a very small earnings-related pension or to none at all.	persons performing their compulsory military or alternative service and for their spouse and children Consists: Basic Assistance, Housing Assistance, Maintenance Allowance, Special Assistance and interest on student loans.
Age condition	No age condition, in practise 18	between 17 and 64 years of age, resident in Finland and an unemployed job seeker	Types: Disability Pension for persons aged (16-) 21-64. Unemployment Pension for persons aged 60-64. Old-Age Pension for persons aged 65 or over	
Conditionality	All income and assets are taken into account. Small parts can be disregarded. Obligation to register as unemployed with unemployment office; workfare concerns only young recipients	Unemployed persons between 17 and 24 who have not completed vocational training are entitled to the labour market subsidy only when participating in labour market training or job training. One must be registered as an unemployed job seeker with the employment and economic development office for at least 5 working days in order to qualify for the labour market subsidy. Persons entering the labour market for the first time must complete a five-month qualifying period (does not apply to recent graduates of vocational institutions)	One must have lived in Finland for at least three years after reaching the age of 16. Any other pensions or benefits one receives may not exceed a certain maximum limit.	The amount is affected by the number of recipients: the first recipient gets up to the full amount, the second 50% and the third and additional recipients 30% each.
Duration	As long as eligibility conditions are met	Indefinite period	Indefinite period	During the service
Governing institution	Municipalities	The Social Insurance Institution of Finland	The Social Insurance Institution of Finland	The Social Insurance Institution of Finland
Taxation	No	yes	Yes	No
Amount	304,74 - 417,45 €/month	Single recipient 25,63 €; 1 child 30,49 €; 2 children 32,76 €; 3 children 34,82 €; 4 children 34,82 €; 5 children 34,82 €	Single recipient 584,13 €; Married 518,12 €	The full amount for single recipients is equal to the full national pension (€ 558,46 per month)

Sources: Social Insurance Institution of Finland KELA A Guide to Benefits: [http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/180808091909HS/\\$File/Pahkina_eng.pdf?openElement](http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/180808091909HS/$File/Pahkina_eng.pdf?openElement)